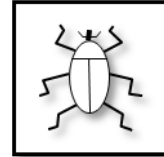

Conotrachelus nenuphar

I. IDENTITEIT

- ★ **Synoniemen:** *Curculio nenuphar*
- ★ **Gangbare namen:** Pruiemensnuitkever (NL), Charançon de la prune (FR), Plum Weevil PW (PW)
- ★ **Taxonomische classificatie:**
Insecta: Coleoptera: Curculionidae
- ★ **EPPO-code:** CONHNE
- ★ **EU-categorie:** EU-quarantaineorganisme (Bijlage II, deel A van Verordening (EU) 2019/2072) ; Prioritair quarantaineorganisme (Verordening (EU) 2019/1702)
- ★ **Niet verwarren met:** *C. anaglypticus*, *C. carolinensis*, *C. crataegi*, *Anthonomus quadrigibbus*, *A. pomorum*

II. BESCHRIJVING VAN HET ORGANISME EN GEOGRAFISCHE VERSPREIDING

Conotrachelus nenuphar is een quarantaineorganisme in de Europese Unie (EU) dat werd geïdentificeerd als een absolute prioriteit omwille van de economische, ecologische en sociale schade die dit organisme kan veroorzaken als het wordt binnengebracht op het grondgebied van de EU. Het is een kever die afkomstig is uit Noord-Amerika, uit regio's ten oosten van de Rocky Mountains in de Verenigde Staten en Canada. Op dit moment is hij alleen in deze regio's aanwezig en **is de aanwezigheid van *C. nenuphar* in de EU niet gekend**. Deze snuitkever wordt beschouwd als de belangrijkste plaag van pit- en steenvruchten, tot 85% van de geoogste vruchten kan beschadigd zijn. Bovendien zijn de vruchten door de grote schade die deze snuitkever aanricht, vatbaar voor secundaire besmetting door bruinrot, *Monilinia fructigena*. De verspreiding van *C. nenuphar* in Noord-Amerika komt overeen met de verspreiding van zijn inheemse wilde waardplanten zoals pruimenbomen: *Prunus nigra*, *Prunus americana* en *Prunus mexicana*. Hoewel *C. nenuphar* zich voedt met verschillende wilde waardplanten en verschillende soorten gecultiveerde pit- en steenvruchten, heeft hij zijn geografisch bereik in de loop der jaren niet aanzienlijk uitgebreid. Het wordt veeleer beschouwd als een lokale indringer.

III. WAARDPLANTEN

C. nenuphar valt meer in het bijzonder planten van de familie *Rosaceae* aan, met name fruitbomen en in het bijzonder verschillende soorten pruimen (*Prunus* sp.), perzik (*Prunus persica*), kers (*Prunus avium*), appel (*Malus domestica*), peer (*Pyrus communis*), kweepeer (*Cydonia oblonga*), meidoorn (*Crataegus*). Naast *Rosaceae*, is *C. nenuphar* ook te vinden op bosbessen (*Vaccinium*) en de gele daglelie (*Hemerocallis lilioasphodelus*) die een belangrijke gastheer van de kever is ([Volledige lijst van waardplanten in de EPPO Global Database](#)). Opelet, alle waardplanten van *C. nenuphar* worden op grote schaal geteeld in de EU en zijn verspreid in klimaatgebieden die gunstig zijn voor de vestiging van *C. nenuphar*. Bovendien zou het aanpassingsvermogen aan nieuwe gastheren van deze soort waarschijnlijk leiden tot een uitbreiding van het gamma aan waardplanten.

IV. WIJZE VAN VERSPREIDING

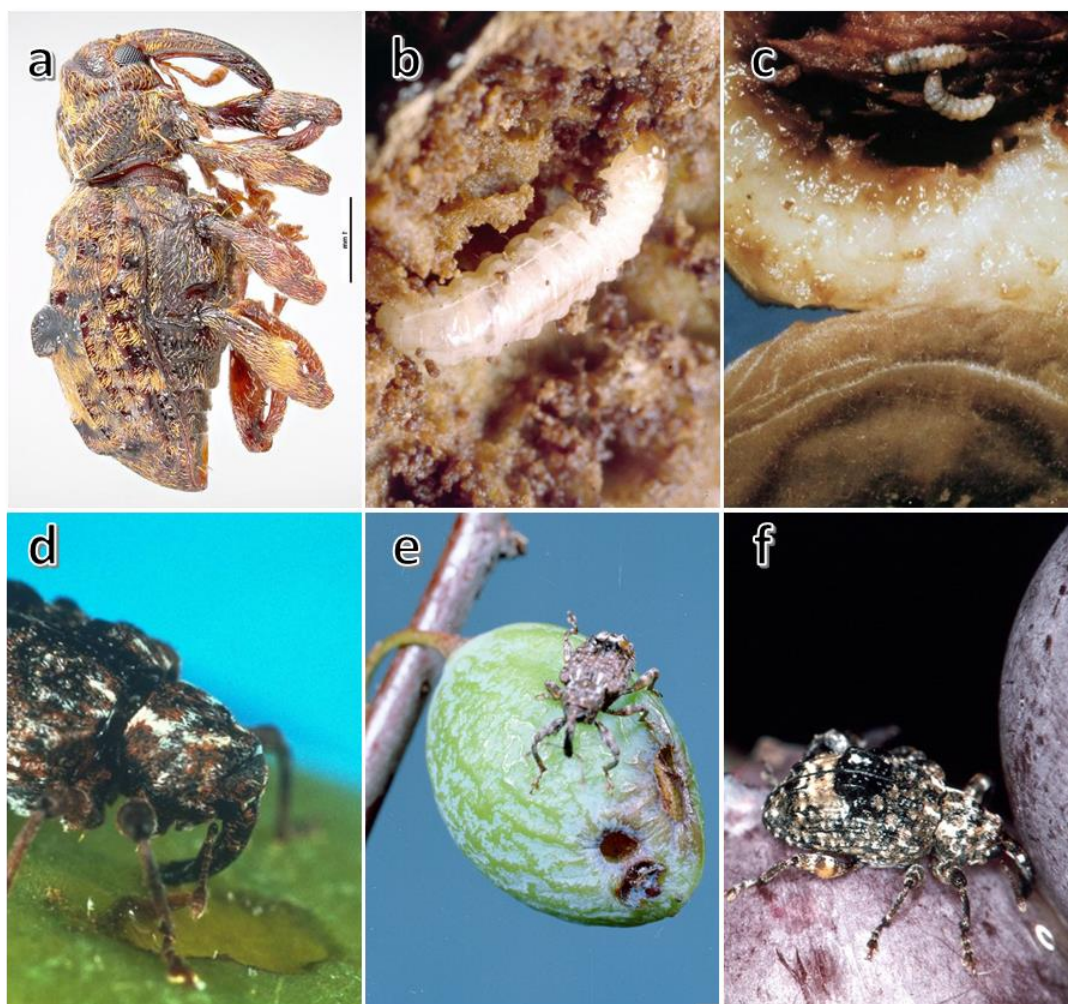
C. nenuphar heeft geen geschiedenis van internationale verspreiding. De snuitkever heeft echter de Rocky Mountains doorkruist en zich verspreid van het oosten naar het westen van de Verenigde Staten, waarschijnlijk door menselijke activiteiten. *C. nenuphar* kan zich op natuurlijke wijze verspreiden in boomgaarden want volwassen kevers lopen langzaam of vliegen korte afstanden (geschat op 3m/dag voor adulten). De meest voorkomende manier om *C. nenuphar* over lange afstanden te verplaatsen is via grond voor de poppen of via fruitverpakkingen voor de volwassen kevers. De verspreiding van larven in de vruchten is weinig waarschijnlijk omdat de besmette vruchten vroegtijdig vallen en verrotten op de grond.

V. BESCHRIJVING VAN DE SYMPTOMEN

De pruimkever is bruingrijs, ongeveer 5 mm lang en heeft een typisch rostrum (snuit). Er zijn vier zwarte bulten op de dekschilden en de post-mediane band van de dekschilden bestaat uit roodbruine of roodgele en witte zijde. De wit-ovale eitjes zijn zeer klein en worden in de vrucht gelegd. De larven zijn cilindrisch, witachtig en pootloos, 6 tot 9 mm lang wanneer ze volwassen zijn. Ze zijn vaak gevouwen in een halve cirkel en hebben een kleine bruine kop. De poppen zijn geelwit, met donkere vlekken op de plaats van de ogen.

C. nenuphar overwintert in volwassen stadium in plantenresten, bij voorkeur onder bladafval. De snuitkever is univoltien (één generatie per jaar) in het noordelijke deel van het verspreidingsgebied (Noord-Virginia, VS) en ten minste gedeeltelijk multivoltien in de zuidelijke delen van de VS. Het aantal generaties per jaar hangt af van het klimaat en de beschikbaarheid van waardplanten. De volwassen kevers die overwinterd hebben verschijnen tegen eind april. Ze kunnen nog enige tijd aan het bodemoppervlak blijven voordat ze in de bomen klimmen en zich voeden met nieuwe scheuten totdat er vruchten beschikbaar komen. Het is dus in het voorjaar dat de volwassen kevers vanuit het omringende bos de boomgaarden binnendringen. De eitjes worden voornamelijk in mei gelegd in een holte die het vrouwtje in de epidermis van de vrucht graaft. **De schil van de vrucht wordt weggesneden, waardoor een sikkelvormige spleet ontstaat die het eitje gedeeltelijk omsluit.** De eileg gaat voort tot begin augustus en de eitjes komen binnen 5-10 dagen uit. **Wanneer ze volledig gevoed zijn (tussen 10-30 dagen), verlaten de larven de vruchten via kleine uitgangsgaten. Vruchten vallen meestal voortijdig op de grond.** De larven verpoppen zich vervolgens in bodemholtes op een diepte van 2 tot 15 cm. De eerste 'zomer'-generatie van de volwassen kevers komt tussen juli en augustus tevoorschijn en voedt zich tot half augustus. Ongeveer de helft van de adulten legt in hetzelfde jaar eitjes, wat leidt tot **een gedeeltelijke tweede generatie.** Deze eileg speelt zich vaak af in fruit dat aangetast is door bruinrot, *Monilinia fructigena*. *C. nenuphar* migreert in de herfst terug naar omliggende bossen, waar hij overwintert in dikke strooisellagen. In het voorjaar onderneemt deze plaag de omgekeerde migratie en gaat opnieuw boomgaarden besmetten. Het aantal adulten van de eerste generatie bereikt een maximum in juni-juli, en 40-42% hiervan gaat in diapauze. Er kan zich een tweede generatie ontwikkelen indien er nog waardplanten beschikbaar zijn.

Symptomen van *Conotrachelus nenuphar*. *a)* Volwassen insect met zwarte bulten op de dekschilden en typische snuit (Pest and Diseases Image Library, Bugwood.org); *b)* Zich voedende larve binnenin een vrucht (Clemson University, Bugwood.org); *c)* Er kunnen meerdere larven gevonden worden in een vrucht (French J.C., Bugwood.org); *d)* Vrouwtje graaft in de epidermis van een vrucht om eitjes te leggen, wat een sikkelvormige spleet vormt (Levine E., EPPO); *e)* Adult op een aangetaste pruim (Clemson University, Bugwood.org); *f)* Adult op een bosbes (Payne J.E., Bugwood.org).

VI. VISUELE INSPECTIES

Op elke commerciële eenheid die wordt ontvangen, geproduceerd en verkocht, moet een visuele inspectie worden uitgevoerd om de afwezigheid van symptomen van de pruimkever na te gaan (zie hierboven voor de beschrijving van symptomen). Het is aangeraden dat de operator regelmatig (een keer per maand) de waardplanten van *C. nenuphar* in zijn bedrijf inspecteert. De betrokken plantaardige sectoren zijn de teelt van fruitbomen en van fruit, maar ook groothandelaars en detailhandels.

Larven en adulten van *C. nenuphar* zijn de levensstadia die duidelijk waarneembaar zijn tijdens een visueel onderzoek. De schade die *C. nenuphar* binnenin de vrucht veroorzaakt, wordt gevormd door voedingsgangen en uitgangspunten van larven. De meerderheid van aangetaste vruchten valt vroegtijdig van de boom en verrotten op de grond. Aan de onderkant van vruchten die op de grond zijn gevallen en door de larven zijn achtergelaten, zijn kleine uitgangsgaten te zien. Adulten voeden zich met bloemen, bladeren en jonge vruchten. Op deze laatste moet men zoeken naar externe sporen van schade veroorzaakt door eilegholtes, in de typische sikkelvorm. Het is ook raadzaam om de vrucht te palperen en, indien week geworden, doormidden te snijden om te controleren of het vruchtvlees vrij is van larven. Op het veld kunnen adulten worden verzameld door een blad of een wit laken onder de plant te leggen, de takken en/of de stam te schudden en het witte oppervlak te onderzoeken op onbeweeglijke adulten (toegevouwen poten en ingeklapt rostrum).

De professionele operator moet de herkomst van waardplanten van *C. nenuphar* die zijn bedrijf binnenkomen, controleren gezien de invoer van bepaalde soorten hiervan bestemd voor opplant is verboden vanuit bepaalde derde landen (zie Hoofdstuk VIII hieronder). Hij moet ook nagaan of alle andere planten, delen van planten (bloemen, bladeren en twijgen voor boeketten en sierstukken), alsook fruit van waardplanten vergezeld gaan van een fyto-sanitair certificaat afgeleverd door het derde land van oorsprong. Om binnen de EU verplaatst te mogen worden, moeten alle voor opplant bestemde planten, met uitzondering van zaden, een plantenpaspoort hebben.

VII. BEMONSTERING EN ANALYSES

Als de visuele inspectie een reeks symptomen aan het licht brengt die wijzen op de aanwezigheid van een pruimkever, is het sterk aanbevolen dat de operator monsters neemt en deze laat analyseren om na te gaan of het om *C. nenuphar* gaat. Het monster kan bestaan uit volwassen insecten, eitjes, larven of poppen, maar ook fruit met verdachte schade.

De insecten, larven, poppen of eitjes worden in een hard recipiënt met deksel geplaatst. Verstuur bij voorkeur het levende organisme met plantaardig materiaal van de waardplant. Dode organismen kunnen in alcohol worden geconserveerd om ontbinding tijdens het transport te voorkomen. Vruchten die mogelijk aangetast zijn worden verzameld en in verzegelde zakken gestopt. Het is belangrijk om de plaats van monsternamen, de datum en de waardplantsoort waarop het insect werd gevonden te vermelden. In geval van zendingen afkomstig uit het buitenland, wordt aangeraden het land van oorsprong aan te geven. De insecten, larven en/of poppen die gevangen kunnen worden, alsook de delen van planten en vruchten met verdachte symptomen worden zo snel mogelijk na monsternamen verstuurd naar een analyselaboratorium voor identificatie (bijvoorbeeld [een van de door het FAVV erkende laboratoria](#)).

VIII. PREVENTIEVE MAATREGELEN

Als prioritair quarantaineorganisme van de EU, is het FAVV verplicht om jaarlijks officiële opsporingsonderzoeken voor *C. nenuphar* uit te voeren (met inbegrip van visuele onderzoeken en, in geval van verdenking, het nemen van monsters en het analyseren ervan in het laboratorium) op waardplanten en -vruchten om na te gaan of er bewijzen zijn voor de aanwezigheid van deze keversoort op het Belgische grondgebied.

In afwachting van een volledige risico-evaluatie, is het binnenbrengen van planten van *Malus* en *Prunus* bestemd voor opplant, met uitzondering van zaden, van *in vitro* materiaal en houtachtige planten bestemd voor opplant van het type Bonsai, in de EU verboden ([Uitvoeringsverordening \(EU\) 2018/2019](#)) uit alle derde landen (behalve *Malus* uit Servië: [Uitvoeringsverordening \(EU\) 2020/1361](#)). Dit tijdelijke invoerverbod komt bovenop het permanente verbod op de invoer van planten bestemd voor opplant van *Crataegus*, *Cydonia*, *Malus*, *Prunus* en *Pyrus* uit bepaalde derde landen (bijlage VI van de [uitvoeringsverordening \(EU\) 2019/2072](#)) (**Tabel 1**). Momenteel bestaan er geen specifieke eisen voor *C. nenuphar* (Bijlage VII van uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072) betreffende fyto-sanitaire invoervoorwaarden uit derde landen.

Tabel 1: Lijst van waardplanten van *C. nenuphar* waarvan de invoer vanuit bepaalde derde landen verboden is (Bijlage VI van uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072)

N°	Beschrijving	Derde land, groep van derde landen of specifiek gebied van derde land
8	Voor opplant bestemde planten van <i>Crateagus</i> , <i>Cydonia</i> , <i>Malus</i> , <i>Prunus</i> en <i>Pyrus</i> , met uitzondering van planten in rusttoestand zonder blad, bloemen en vruchten	Derde landen, met uitzondering van: Albanië, Andorra, Armenië, Azerbeidzjan, Belarus, Bosnië en Herzegovina, Canarische Eilanden, de Faeröer, Georgië, IJsland, Liechtenstein, Moldavië, Monaco, Montenegro, Noord-Macedonië, Noorwegen, Rusland (alleen de volgende delen: Centraal Federaal District (Tsentralny federalny okrug), Noordwestelijk Federaal District (Severo-Zapadny federalny okrug), Zuidelijk Federaal District (Yuzhny federalny okrug), Noord-Kaukasisch Federaal District (Severo-Kavkazsky federalny okrug) en Federaal District Privolzjski (Wolga) (Prilozhsky federalny okrug)), San Marino, Servië, Zwitserland, Turkije en Oekraïne
9	Voor opplant bestemde planten van <i>Cydonia</i> , <i>Malus</i> , <i>Prunus</i> en <i>Pyrus</i> en hybriden daarvan, met uitzondering van zaden	Derde landen, met uitzondering van: Albanië, Algerije, Andorra, Armenië, Australië, Azerbeidzjan, Belarus, Bosnië en Herzegovina, Canada, Canarische Eilanden, Egypte, de Faeröer, Georgië, IJsland, Israël, Jordanië, Libanon, Libië, Liechtenstein, Moldavië, Monaco, Montenegro, Marokko, Nieuw-Zeeland, Noord-Macedonië, Noorwegen, Rusland (alleen de volgende delen: Centraal Federaal District (Tsentralny federalny okrug), Noordwestelijk Federaal District (Severo-Zapadny federalny okrug), Zuidelijk Federaal District (Yuzhny federalny okrug), Noord-Kaukasisch Federaal District (Severo-Kavkazsky federalny okrug) en Federaal District Privolzjski (Wolga) (Prilozhsky federalny okrug)), San Marino, Servië, Zwitserland, Syrië, Tunesië, Turkije, Oekraïne en Verenigde Staten, met uitzondering van Hawaï

IX. MELDINGSPLICHT

Wanneer er mogelijke symptomen van *C. nenuphar* worden waargenomen door de professionele operator op waardplanten die onder zijn verantwoordelijkheid vallen, wordt aanbevolen dat er een monster genomen wordt en dat hij dit laat analyseren om na te gaan of het gaat om *C. nenuphar*. Indien de aanwezigheid van *C. nenuphar* bevestigd wordt, dient hij onmiddellijk de [Lokale Controle Eenheid \(LCE\) van de plaats van vaststelling](#) in te lichten, en alle relevante informatie te verstrekken over de aanwezigheid van het insect op het bedrijf. Dit is conform het Ministerieel Besluit van 22 januari 2004 (BS 13/02/2004) betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen en conform artikel 14 van [Verordening \(EU\) 2016/2031](#) betreffende beschermende maatregelen die genomen dienen te worden door professionele operatoren.

X. BESTRIJDINGSMAATREGELEN IN GEVAL VAN BESMETTING

In geval van door de LCE bevestigde besmetting, moeten door de professionele operator onmiddellijk voorzorgsmaatregelen worden genomen om de vestiging en verspreiding van *C. nenuphar* te voorkomen. De professionele operator moet de instructies van de LCE opvolgen en toepassen. Het gaat bijvoorbeeld over de eliminatie van insecten en hun larven door middel van toegelaten insecticidenbehandelingen.

Als de aanwezigheid van de pruimkever officieel bevestigd wordt in België, zal het FAVV maatregelen nemen om het quarantaineorganisme uit te roeien en zo de verspreiding ervan op Belgisch grondgebied te voorkomen. Deze maatregelen omvatten de instelling van afgebakende zones die bestaan uit een besmette zone en een bufferzone. De besmette zone is de zone waar de

aanwezigheid van het insect werd bevestigd. De omvang van de bufferzone wordt vastgelegd in verhouding tot het risico op verspreiding van het schadelijke organisme buiten de besmette zone via natuurlijke weg of door menselijke activiteiten. De genomen maatregelen in de afgebakende zone kunnen bestaan uit vernietiging van de vruchten die aangetast zijn en deze die vermoedelijk aangetast zijn. Minstens één keer per jaar, op het gepaste moment, zal het FAVV in elk van de afgebakende zones een onderzoek uitvoeren naar de evolutie van de aanwezigheid van het betrokken schadelijke organisme. Deze onderzoeken worden uitgevoerd totdat de afwezigheid van het schadelijke organisme gedurende een voldoende lange periode in de afgebakende gebieden is vastgesteld.

